

Sygn. akt I.I.Co 178/25

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2025 r.

Sąd Rejonowy w Rzeszowie Wydział I Cywilny Sekcja ds. Egzekucyjnych w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Kwiecińska

Protokolant: asyst. sędz. Paweł Borucki

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2025 r., w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela: **BEST II Niestandaryzowany Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności z siedzibą w Gdyni**

z udziałem dłużnika: **Zofii Błońskiej**

w przedmiocie skargi wierzyciela na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rzeszowie Mirosława Wolanina z dnia 16 grudnia 2024 r. – postanowienie o umorzeniu postępowania, sygn. akt Km 1871/20

postanawia:

- I. oddalić skargę,
- II. kosztami postępowania skargowego obciążyć wierzyciela.

NA ORYGINALE WŁAŚCIWE PODPISY
ZA ZGODNOŚĆ:

Starszy sekretarz sądowy
Magdalena Brach

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 16 grudnia 2024 r., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Rzeszowie Mirosław Wolanin na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone pod sygn. Km 1871/20 oraz orzekł o kosztach postępowania.

W uzasadnieniu Komornik wskazał, iż postanowieniem z dnia 2 stycznia 2023 r., zawieszono postępowanie egzekucyjne z uwagi na zgon dłużnika, a wierzyciel nie dokonał czynności niezbędnej do dalszego prowadzenia postępowania.

Skargę na powyższą czynność złożył wierzyciel BEST II Niestandaryzowany Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności z siedzibą w Gdyni, zaskarżając ją w całości i zarzucając:

- naruszenie przepisów postępowania tj. art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c., poprzez jego zastosowanie, w sytuacji kiedy doszło do utraty zdolności sądowej w trakcie trwania postępowania egzekucyjnego, co warunkowało umorzenie postępowania na podstawie art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c., a nie jak zostało to uczynione na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c., co w konsekwencji doprowadziło do obciążenia wierzyciela opłatą stosunkową;
- naruszenie przepisów postępowania tj. art. 29 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych poprzez jego zastosowanie polegające na obciążeniu wierzyciela opłatą stosunkową, podczas gdy z uwagi na przesłanki braku zdolności sądowej dłużnika w trakcie trwania postępowania egzekucyjnego wierzyciel powinien zostać obciążony opłatą stałą w wysokości 150 zł. Postanowieniem komornika doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c. i przyjęcia, że wierzyciel nie dokonał czynności potrzebnej po zawieszeniu postępowania, co skutkowało obciążeniem wierzyciela opłatą stosunkową w wysokości 5 % wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania;
- naruszenie przepisów postępowania tj. art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy doszło do utraty zdolności sądowej w trakcie trwania postępowania egzekucyjnego, co warunkowało umorzenie postępowania na podstawie art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c., a nie jak zostało uczynione na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c.

Wierzyciel wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w części, tj. pkt 6 poprzez umorzenie postępowania na podstawie art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c. i obciążenie wierzyciela na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy o kosztach komorniczych opłatą stałą w wysokości 150 zł. Wniósł także o zasądzenie na rzecz wierzyciela zwrotu kosztów postępowania skargowego.

W odpowiedzi na skargę, Komornik podtrzymał swoje stanowisko w sprawie, wnosząc o jej oddalenie.

Sąd Rejonowy ustali następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 2 stycznia 2023r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Rzeszowie Mirosław Wolanin zawiesił postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi Zofii Błońskiej z uwagi na śmierć dłużnika w dniu 2 listopada 2022r. Jednocześnie Komornik wezwał wierzyciela do wskazania w ciągu 6 miesięcy spadkobierców zmarłego dłużnika bądź wskazania, iż w tym terminie wierzyciel podjął czynności zmierzające do ich ustalenia i uzyskania na ich rzecz tytułu wykonawczego, pod rygorem umorzenia postępowania egzekucyjnego stosownie do art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c.

Pismem z dnia 9 sierpnia 2024r. wierzyciel poinformował Komornika iż podjął działania zmierzające do ustalenia spadkobierców i podjęcia postępowania z ich udziałem. Do pisma dołączył wniosek do Urzędu Stanu Cywilnego w Elblągu o wydanie aktu zgonu dłużniczki. W dniu 4 października 2024r. wierzyciel poinformował Komornika, iż złożył wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłej dłużniczce. Kolejnym pismem z dnia 20 listopada 2024r. wierzyciel poinformował Komornika, że z uwagi na brak perspektyw do uzyskania spłaty nie jest zainteresowany podejmowaniem działań zmierzających do ustalenia spadkobierców dłużnika oraz kontynuowania postępowania z ich udziałem. Tym samym w ocenie wierzyciela zasadnym jest umorzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c.. Jednocześnie wierzyciel zastrzegł iż jego pismo nie stanowi wniosku w rozumieniu art. 825 pkt 1 k.p.c.

Postanowieniem z dnia 16 grudnia 2024r. Komornik Sądowy przyznał wierzycielowi koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 900 zł (pkt 1), ustalił koszty niezbędne do celowego prowadzenia egzekucji na kwotę 2.278,12 zł- w tym koszty obciążające dłużnika w kwocie 1.012,57 zł i koszty obciążające wierzyciela w kwocie 1.266,55 zł (pkt 2), wezwał wierzyciela do uiszczenia kwoty 1.292,17 zł tytułem opłaty egzekucyjnej i zwrotu wydatków gotówkowych (pkt 3), rozliczył zaliczkę uiszczoną przez wierzyciela (pkt 4), orzekł o obowiązku zwrotu przez dłużnika na rzecz wierzyciela kwoty 926,62 zł tytułem poniesionych przez wierzyciela kosztów egzekucji (pkt 5), umorzył postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c. (pkt 6).

Powyższe ustalenia dokonane zostały na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania egzekucyjnego Km 1871/20.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 767 § 1 k.p.c. na czynności komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Dotyczy to także zaniechania przez komornika dokonania czynności. Skargę rozpoznaje sąd właściwy ze względu na siedzibę komornika.

Zgodnie z art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c. postępowanie egzekucyjne umarza się w całości lub części z urzędu, m.in. jeżeli dłużnik nie ma zdolności sądowej. Brak zdolności sądowej wierzyciela lub dłużnika, który powinien być brany przez organ egzekucyjny pod uwagę na każdym etapie postępowania egzekucyjnego. W przypadku gdy brak zdolności sądowej można usunąć, organ egzekucyjny powinien wyznaczyć stronie odpowiedni termin do usunięcia tego braku. Dopiero po upływie wyznaczonego terminu i w sytuacji, gdy strona nie wniosła o jego przedłużenie na podstawie art. 824 § 2 k.p.c. organ egzekucyjny będzie zmuszony do umorzenia postępowania egzekucyjnego z urzędu. Do umorzenia postępowania egzekucyjnego dojdzie także w sytuacji, gdy oczywiste jest, że brak zdolności sądowej jest nieusuwalny.

Szczególny przypadek utraty zdolności sądowej w postaci śmierci dłużnika w toku postępowania egzekucyjnego nie jest traktowany jako utrata zdolności sądowej, tak jak w postępowaniu rozpoznawczym, lecz jako śmierć strony, której skutki zostały uregulowane odrębnie w art. 819 § 1 k.p.c. (por. Marcewicz Olimpia. Art. 824. W: Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian. Tom I i II. Wolters Kluwer Polska, 2020). Organ egzekucyjny zawiesza wówczas postępowanie z urzędu. Podejmuje się je co do zasady z udziałem spadkobierców zmarłego. Jeżeli spadkobiercy dłużnika nie objęli spadku albo nie są znani, a nie ma kuratora spadku, sąd na wniosek wierzyciela ustanowi dla nich kuratora, chyba że egzekucja dotyczy roszczeń wynikających z działalności gospodarczej, a został ustanowiony zarząd sukcesyjny (§ 2). Skoro bezpośrednią konsekwencją śmierci dłużnika w toku postępowania jest jego zawieszenie, a nie umorzenie, to w tej sytuacji nie może mieć zastosowania art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c. Ewentualne umorzenie zawieszono postępowania następuje na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c., który stanowi, że postępowanie umarza się z urzędu, jeżeli wierzyciel w ciągu sześciu miesięcy nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie zażądał podjęcia zawieszono postępowania.

W razie zawieszenia postępowania, w tym z powodu śmierci dłużnika, wierzyciel powinien po pierwsze podjąć "czynności potrzebne do dalszego prowadzenia postępowania", a więc m.in. zainicjować postępowanie spadkowe, do czego uprawnia go art. 1025 k.c. Gdy czynność ta odniesie zamierzony skutek w postaci prawomocnego ustalenia kręgu następców i ustanie przyczyna zawieszenia, należy złożyć wniosek o podjęcie postępowania egzekucyjnego.

Bezczynność na którymkolwiek z tych etapów skutkuje umorzeniem postępowania (zob.m.in. postanowienie SR dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie z 30 września 2019 r. II Co 1436/19).

W przedmiotowej sprawie komornik postanowieniem z dnia 2 stycznia 2023r. zawiesił postępowanie w sprawie z uwagi na śmierć dłużniczki na podstawie art. 819 k.p.c. Podejmowane przez wierzyciela czynności ostatecznie nie doprowadziły do ustalenia spadkobierców po zmarłej, a sam wierzyciel jak wynika z pisma z dnia 20 listopada 2024r. nie był zainteresowany podejmowaniem dalszych działań zmierzających do ustalenia spadkobierców dłużnika i kontynuowaniem postępowania z ich udziałem. Tym samym prawidłowo Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 824 §1 pkt 4 k.p.c., a przepis art. 824 § 1 pkt 2 w przedmiotowej sprawie nie może znaleźć zastosowania.

Odnosząc się natomiast do kwestii kosztów egzekucji, to zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2363) w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela albo na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c., wierzyciela obciąża opłata stosunkowa w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. Wobec przyjęcia w zaskarżonym postanowieniu prawidłowej podstawy umorzenia postępowania, w sprawie nie mogła mieć zastosowania opłata określona w art. 29 ust. 4 ustawy o kosztach komorniczych.

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie wskazanych wyżej przepisów oddalił skargę wierzyciela jako bezzasadną.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

NA ORYGENALE WŁAŚCIWE PODPISY
ZA ZGODNOŚĆ:

Starszy sekretarz sądu
Magdalena Brach

